

İşletme Tarihi Üzerine Bibliyometrik Bir Çalışma 1991'den 2023'e Web of Science'daki Yayınların İncelenmesi

A Bibliometric Study on Business History: Review of Publications
in Web of Science from 1991 to 2023

Mehmet SEYHAN

Corresponding Author | Sorumlu Yazar

Dr. | Dr.

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü, Gaziantep, Türkiye
Gaziantep University, Faculty of Economics and Administration
Sciences, Department of Business Administration, Gaziantep, Türkiye
mseyhan@gantep.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-7943-4543>

Gökmen DURMUŞ

Dr. Öğr. Üyesi | Asst. Prof.

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü, Gaziantep, Türkiye
Gaziantep University, Faculty of Economics and Administration
Sciences, Department of Business Administration, Gaziantep, Türkiye
gokmendurmus@gantep.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-1246-0368>

Özlem YAŞAR UĞURLU

Doç. Dr. | Assoc. Prof.

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü, Gaziantep, Türkiye
Gaziantep University, Faculty of Economics and Administration
Sciences, Department of Business Administration, Gaziantep, Türkiye
yasar@gantep.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-5165-5603>

Yasin BAYAR

Arş. Gör. | Res. Asst.

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü, Gaziantep, Türkiye
Gaziantep University, Faculty of Economics and Administration
Sciences, Department of Business Administration, Gaziantep, Türkiye
yasinbayar@gantep.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-1246-0368>

Makale Bilgisi | Article Information

Makale Türü | Article Type: Araştırma Makalesi | Research Article

Geliş Tarihi | Received: 16.02.2023

Kabul Tarihi | Accepted: 07.06.2024

Yayın Tarihi | Published: XX.XX.2024

Atıf | Cite As

Seyhan, M., Durmuş, G., Yaşar Uğurlu, Ö., & Bayar, Y. (2024). İşletme Tarihi Üzerine Bibliyometrik Bir Çalışma 1991'den 2023'e Web of Science'daki Yayınların İncelenmesi. *Hitit Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 243-258. <https://doi.org/10.17218/hititsbd.1438419>

Yazar Katkıları: Mehmet Seyhan (%25), Gökmen Durmuş (%25), Özlem Yaşar Uğurlu (%25), Yasin Bayar (%25)

Değerlendirme: Bu makalenin ön incelemesi iki iç hakem (editörler - yayın kurulu üyeleri) içerik incelemesi ise iki dış hakem tarafından çift taraflı kör hakemlik modeliyle incelendi. Benzerlik taraması yapılarak (Turnitin) intihal içermediği teyit edildi.

Etik Beyan: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Etik Bildirim: hurbededitor@hitit.edu.tr
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/hititsbd>

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Author Contributions: Mehmet Seyhan (25%), Gökmen Durmuş (25%), Özlem Yaşar Uğurlu (25%), Yasin Bayar (25%)

Review: Single anonymized - Two Internal (Editorial board members) and Double anonymized - Two External Double-blind Peer Review
It was confirmed that it did not contain plagiarism by similarity scanning (Turnitin).

Ethical Statement: It is declared that scientific and ethical principles have been followed while conducting and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Complaints: hurbededitor@hitit.edu.tr
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/hititsbd>

Conflicts of Interest: The author(s) has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author(s) acknowledge that they received no external funding to support this research.

Copyright & License: Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0.

A Bibliometric Study on Business History: Review of Publications in Web of Science from 1991 to 2023

Abstract

Business history research is needed to provide a comprehensive understanding of the development and dynamics of businesses over time. The aim of this research is to reveal the changes in business history using the bibliometric analysis method. Thus, while providing information about past and current situations, various predictions about the future are also presented. For this purpose, it is aimed to make inferences about the relevant literature through bibliometric analysis of public data of publications in the field of business history indexed in Web of Science (WoS). Due to their nature, bibliometric studies may produce different results in each period, even if they are carried out in the same field. Therefore, the data set prepared for the current period includes 1516 publications published between 1991-2023. Studies on the subject obtained from the WoS database were analyzed through the Biblioshiny program with R source code. Biblioshiny was preferred due to the fact that it is a publicly available program and the ease it provides in visualizing the relevant analysis outputs. In addition, content analysis, which was considered relatively difficult to perform on scientific studies in previous periods, can also be performed through this program. Content analyzes make it possible to get an idea about the essence of the facts, making bibliometric studies more than just a counting and listing task. After the data was obtained in accordance with various search criteria (language, publication type, field), manual control was carried out by the researchers. Manual control enabled the detection and elimination of studies that appeared to be related to the subject at the first search but had different fields. The outputs of the analyzes performed after compiling and sorting the data set are discussed in two parts. In the initial part of the findings, information about the authors of the works in the data set, their institutions, the journals in which they were published, their countries of origin, their subjects, and their relationships with each other were shared. As a result of bibliometric analysis, it was seen that the studies came mainly from the USA, England, and Australia. It has been observed that Harvard University leads among the institutions, but Scandinavian universities such as Copenhagen and Uppsala are also in the top twenty-five in terms of productivity. It has been found that British and American universities mostly cooperate with each other, and then mostly with European, Canadian, and Chinese universities. When the articles were examined in terms of their impact, it was seen that the academic journals with the highest impact level were Journal of Business Ethics, Business History, and Harvard Business Review. It has been determined that the authors acted pragmatically in choosing their topics, and that their topics focused on performance-related issues such as growth, capacity, impact and strategy, in addition to the historical context and even more dominantly in some periods. According to criteria such as the number of citations and publications received, it has been observed that the most influential authors in the field are Jones G., Maclean M., and Augier M. In the following sections content analyzes performed with the data set are included. Content analysis consists of word tree, word cloud, thematic evolution analysis, co-occurrence network, trending topics, and thematic mapping. There are two basic approaches to whether initial search terms should be used in these analyses. According to the first approach, these terms are to be removed from the data set because they will be predominantly included in the data set and will drag the results in a certain direction. According to the second approach, basic research results should remain in the data set in order to clearly reveal their relationship with other concepts. In this research, the latter one was adopted. The findings of the research indicate that the themes change periodically, but in recent years there has been a trend towards entrepreneurship, management, and growth. It is expected that the concepts of "social responsibility", "governance" and "socio-emotional wealth" will rise in the coming periods. Finally, it was observed that approximately 80 publications were produced annually. Considering that business history is a developing field of science both in Türkiye and abroad, it is possible that the mapping activity carried out on this field, which is expected to be studied further (development direction of the field, changing concepts, active actors, etc.), will contribute to researchers in the future.

Keywords: Business History, Bibliometric Study, Biblioshiny, Scientific Mapping, Web of Science

İşletme Tarihi Üzerine Bibliyometrik Bir Çalışma 1991'den 2023'e Web of Science'daki Yayınların İncelenmesi

Öz

İşletmelerin zaman içindeki gelişmelerinin ve dinamiklerinin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamak için işletme tarihi araştırmalarına ihtiyaç vardır. Bu araştırmanın amacı işletme tarihindeki değişimlerin bibliyometrik analiz yöntemiyle ortaya konulmasıdır. Böylelikle geçmiş ve mevcut durumlar hakkında bilgi sağlanırken gelecekle ilgili çeşitli öngörüler de sunulmuştur. Bu amaca yönelik olarak Web of Science'ta (WoS) indekslenen işletme tarihi alanındaki yayınların kamuya çık verilerinin, bibliyometrik analizi yoluyla ilgili literatüre ilişkin çıkarımlarda bulunulması amaçlanmıştır. Bibliyometrik çalışmalar doğalarının gereği olarak aynı alanda bile gerçekleştirilse her dönem farklı sonuçlar üretebilirler. Dolayısı ile mevcut döneme ilişkin olarak hazırlanan veri seti 1991-2023 yılları arasında yayınlanmış 1516 yayını içermektedir. WoS veritabanından elde edilen konuya ilişkin çalışmalar R kaynak kodlu Biblioshiny programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Biblioshiny hem kamuya açık bir program olması hem de ilgili analiz çıktılarının görselleştirilmesinde sağladığı kolaylık sebepleriyle tercih edilmiştir. Ayrıca önceki dönemlerde bilimsel çalışmalar üzerinde gerçekleştirmesi görece olarak güç sayılabilecek içerik analizleri de bu program aracılığı ile uygulanabilmektedir. Yapılan içerik analizleri bibliyometrik çalışmaları sadece bir sayım döküm işi olmaktan

çıkartıp olguların özüne dair fikir edinilmesini mümkün kılmaktadır. Veriler çeşitli arama kriterlerine (dil, yayın türü, alan) uygun olarak elde edildikten sonra araştırmacılar tarafından manuel kontrol gerçekleştirilmiştir. Manuel kontrol ile ilk aramada konuyla bağlantılı görünmekle birlikte alan farklılığına sahip çalışmaların tespiti ve ayıklanması sağlanmıştır. Veri setinin derlenmesinin ve ayıklanmasının akabinde gerçekleştirilen analizlerin çıktılarını iki kısımda ele alınmıştır. Bulguların başlangıç bölümünde veri setinde yer alan eserlerin yazarları, kurumları, yayımlandıkları dergiler, menşe ülkeleri, konuları ve birbirleriyle ilişkileri hakkında bilgiler paylaşılmıştır. Bibliyometrik analiz sonucunda çalışmaların ağırlıklı olarak ABD, İngiltere ve Avustralya'dan geldiği görülmüştür. Kurumlar arasında Harvard Üniversitesi'nin başı çektiği ancak Kopenhag ve Uppsala gibi İskandinav üniversitelerinin de verimlilik açısından ilk yirmi beşte yer aldığı görülmüştür. İngiliz ve Amerikan üniversitelerinin çoğunlukla birbirleriyle, daha sonra ise çoğunlukla Avrupa, Kanada ve Çin üniversiteleriyle işbirliği yaptığı tespit edilmiştir. Makaleler etkileri açısından incelendiğinde en yüksek etki düzeyine sahip akademik dergilerin Journal of Business Ethics, Business History ve Harvard Business Review dergileri olduğu görülmüştür. Yazarların konu seçiminde pragmatik davrandıkları, konularının tarihsel bağlama ek olarak ve hatta bazı dönemlerde daha baskın olarak büyüme, kapasite, etki ve strateji gibi performansla ilgili konular etrafında odaklandığı tespit edilmiştir. Alınan atıf ve yayın sayısı gibi kriterlere göre alanda en etkili yazarların Jones G., Maclean M. ve Augier M. olduğu gözlenmiştir. Daha sonraki kısımlarda ise veri seti ile gerçekleştirilen içerik analizlerine yer verilmiştir. Yapılan içerik analizleri kelime ağacı, kelime bulutu, tematik evrim analizi, birlikte oluşum ağı, trend konular ve tematik haritalandırmadan oluşmaktadır. Bu analizlerde arama terimlerinin kullanılıp kullanılmaması gerektiğine dair iki temel yaklaşım bulunmaktadır. İlk yaklaşıma göre bu kavramlar veri setinde ağırlıklı olarak yer alacağından sonuçları belli bir doğrultuya sürükleyeceğinden ötürü veri setinden çıkarılması yönündedir. İkinci yaklaşıma göre temel araştırma sorunsallarının diğer kavramlarla ilişkisinin net bir şekilde ortaya konulabilmesi için veri setinde kalması gerektiği yönündedir. Bu araştırmada yukarıdaki yaklaşımlardan ikincisi benimsenmiştir. Araştırmanın bulguları, temaların periyodik olarak değiştiğini ancak son yıllarda girişimcilik, yönetim ve büyümeye doğru bir eğilim olduğunu işaret etmektedir. Gelecek dönemlerde “sosyal sorumluluk”, “yönetişim”, “sosyo-duygusal zenginlik” kavramlarının yükselişe geçmesi beklenen bir durumdur. Son olarak yılda yaklaşık 80 yayının üretildiği gözlemlenmiştir. İşletme tarihinin hem Türkiye’de hem de yurt dışında gelişen bir bilim alanı olduğu göz önüne alındığında, daha fazla çalışılması beklenen bu alana ilişkin gerçekleştirilen haritalandırma faaliyetinin (alanın gelişim yönü, değişen konseptler, etkin aktörler, vb.) gelecek dönemlerde araştırmacılara katkı sağlaması olasıdır.

Anahtar Kelimeler: İşletme Tarihi, Bibliyometrik Çalışma, Bibliyoshiny, Bilimsel Haritalama, Web of Science

Giriş

İşletme tarihi, ekonomik kurumların, şirketlerin, girişimciliğin ve daha geniş sosyo-ekonomik ortamın tarihsel gelişimini inceleyen dinamik ve çok disiplinli bir alandır. Küresel iş ortamı hızlı dönüşümlerden geçmeye devam ederken, iş uygulamalarının kökenlerini ve gidişatını anlamak giderek hayati hal almaktadır. Bu bağlamda bibliyometrik analizler, işletme tarihi alanına yapılan akademik katkıların eğilimlerini, kalıplarını ve etkilerini incelemek için benzersiz bir mercektir.

Amatori ve Jones (2003) işletme tarihini, bireysel firmaların tarihinden iş sistemlerinin bütününe kadar işletmecilik geçmişimize dair her şey olarak tanımlarken; Jones ve Zeitlin (2008) ise girişimcilerin, firmaların ve iş sistemlerinin evrimini irdeleyen ve bu unsurların ekonomik, sosyal ve politik çevre ile etkileşimlerini analiz eden bir alan olarak tanımlamaktadır. İşletme tarihi alanına ilişkin çalışmaların, girişimcilik, inovasyon, küreselleşme, işletmeler ve çevresi ile olan ilişkiler, hükümetlerin rolü, iş dünyası ve demokrasi ilişkisi gibi birçok alanda önemli katkılarda bulunduğu ifade edilmektedir (Friedman ve Jones, 2011). Hansen’e göre (2012) tarihsel analizden elde edilen iç görüler, anlamlar, değerler ve algılara daha açık bir şekilde odaklanılarak tamamlanabilir ve genişletilebilir, çünkü bunlar iş kararlarında ve eylemlerinde, dolayısıyla işletme tarihinde önemli bir rol oynamaktadır. İşletme tarihi çalışmaları irdelendiğinde mikro ve makro yaklaşım olarak iki ana alanda toplandığı belirtilmektedir. Mikro yaklaşım, yöneticilerin/girişimcilerin hayat hikâyelerini ve deneyimlerini; işletme ve işletme gruplarını ve endüstrileri tarihsel olarak değerlendiren araştırmalara yer vermektedir. Makro yaklaşım ise işletmelerin içinde yer aldığı dönemin politik, iktisadi, yasal ve sosyal yönlerini dikkate alarak analiz eden çalışmaları içermektedir (Dirlik ve Leblebici, 2016). İşletmecilik tarihi temasını daha da ileri götüren bir dizi çalışma, tarihle ilgilenmenin geleceğin yöneticilerinin bugünü algılama ve yönlendirme becerilerini geliştirebileceğini ileri sürmüştür

(Cummings ve Bridgman, 2011). Tarihsel araştırmaların, yönetimin geleceği üzerinde olumlu bir etkisi olabileceği; kuruluşların değerleri nasıl yarattığına ve uyguladığına daha fazla ışık tutabileceği iddia edilmektedir (Wilson ve Talba, 2023).

İşletme veya işletmecilik tarihi alanı iktisat tarihi vb. araştırma alanlarına göre görece genç kalmış bir bilimsel çalışma alanıdır. 1920'lerde Amerika ve İngiltere merkezli araştırmalarda işletme tarihinin bilimsel anlamda çalışılmaya başlandığı görülmektedir (Kurt ve Demir, 2015). Alanın önemli bir büyüme potansiyeline sahip olduğu ileri sürülmekte nitekim günümüze değin alana dair ortaya konan eserler ve akademik oluşumlar da bu durumu desteklemektedir. Yakın zamanlarda işletme tarihi bağlamında yapılan ulusal bazlı araştırmalar incelendiğinde şu bulgular elde edilmiştir: Yalçınkaya ve Koraltürk (2018) Türkiye'de iş insanlarını konu edinen hatırat, biyografi ve otobiyografi türündeki eserleri belirli kategoriler şeklinde sınıflandırarak, iş dünyasına yönelik hatırat ve oto/biyografi yazınının özelliklerini saptayarak iktisat tarihi ile işletme tarihi alanları çerçevesinde kullanımını artırmayı amaçlamıştır. Aydemir (2020) erken Cumhuriyet döneminde kurulan özgün örgütsel yapıları tarihsel dönüşüm yöntemi kullanarak incelemiştir. Eroğlu (2020) ve Türken (2022), işletme tarihi alanının Türkiye'deki görünümü ve gelişimi, Yönetim ve Organizasyon Kongre bildirimleri bağlamında, Arıcıoğlu vd., (2019) ise lisansüstü tez çalışmaları üzerinden ele almıştır. Keskin (2020) ise işletmecilik tarihi araştırma alanları içinde en önemli örneklerden birini teşkil eden girişimcilik kavramını tarihsel çerçevede irdelemiştir.

Bu bibliyometrik çalışma, geniş işletme külliyatını analiz etmek için niceliksel yöntemler kullanarak, işletme tarihi içerisindeki bilimsel manzaranın kapsamlı bir incelemesini sunmayı amaçlamaktadır. Bibliyometrik teknikleri kullanarak ana temaları, etkili yazarları, ufuk açıcı çalışmaları ve gelişen araştırma eğilimlerini tespit etmek ve buna uygun bir projeksiyon oluşturmak ve bu bağlamda alanın entelektüel gelişimine panoramik bir bakış sunmak, gelişiminin ana hatlarını haritalamak, önemli dönüm noktalarını belirlemek ve yeni ortaya çıkan ilgi alanlarını vurgulamak bu araştırmanın hedeflerini oluşturmaktadır.

Çalışmada kullanılan metodoloji, alıntı analizi, ortak alıntı analizi ve anahtar kelime analizi gibi geleneksel bibliyometrik göstergeleri birleştirir. Bu mercekler aracılığıyla fikirlerin birbirine bağlılığını, araştırma temalarının evrimini ve işletme tarihindeki söylemi şekillendiren işbirlikçi ağları açıklamak olanaklı hale gelir. Ayrıca, bilimsel çıktıların zamana, bölgelere ve yayın kuruluşlarına göre dağılımını inceleyerek bu makale, işletme tarihi araştırmasının küresel ve zamansal boyutlarını yakalamayı amaçlamaktadır. Çalışmanın özgül değeri yalnızca alanın geçmişine dair kapsamlı bir genel bakış sunmak değil, aynı zamanda gelecekteki gidişatına dair iç görüler sunmaktır. Bilimsel kayıtlarda yer alan kolektif bilgeliği sentezleyerek, işletme tarihini ileriye taşıyan güçlerin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmak ve iş dünyası, toplum ile tarihsel bağlam arasındaki karmaşık etkileşime ilişkin anlayışı zenginleştirecek daha fazla araştırmaya dayanak sağlamak araştırmanın potansiyel katkıları arasındadır.

1. Yöntem

Bu araştırmada WoS'ta yer alan işletme tarihi alanında yayınlanmış eserlere yönelik bibliyometrik analiz yapılması amaçlanmıştır. Bibliyometrik analiz, büyük hacimli bilimsel verilerin araştırılması ve analiz edilmesi için popüler bir yöntemdir. Araştırılan alanın evrimsel nüanslarını ortaya çıkarmamızı sağlarken, o alanda yeni ortaya çıkan alanlara da ışık tutmaktadır (Donthu ve diğerleri, 2021). Bibliyometrik analiz, bilimsel üretimin değerlendirilmesinde değerli bir yöntem olarak görülmekte ve giderek artan bir etkiye sahip olmaktadır (Ellegaard ve Wallin, 2015). Bu bağlamda işletme tarihinin hem Türkiye'de hem de dünyada gelişen bir bilimsel alan olduğu düşünüldüğünde, bu araştırmadan elde edilen bulgu ve sonuçların, araştırmacıların gelecek dönem çalışmalarına yön vermelerinde -niş, gelişmekte veya doygun konuların tespiti ile- kolaylık sağlaması olasıdır.

Araştırmada işletme tarihi hakkında yapılmış çalışmaların bibliyometrik analizi hedeflenmiştir. Bu amaca yönelik olarak WoS'ta yer alan çalışmalardan konuyla alakalı olanların tespiti, tasnifi ve analizleri gerçekleştirilmiştir. Veri kaynağı olarak WoS'un seçilmesinde birkaç farklı faktör rol oynamıştır. Öncelikle günümüzün bilimsel bilgi üretiminin temel anlayışı olan dergi yayınları, hakemlik, alıntı indeksi gibi konularda en önde kabul edilen veri tabanı etkili olmuştur. Bunun haricinde bibliyometrik analiz yapılması için gerekli olan bilgilerin en uygun şekilde sunulduğu platform olarak da yine WoS karşımıza çıkmaktadır. Bibliyometrik çalışmaları hangi eser türlerine uygulanacağı tartışmaya açık bir nokta olmakla birlikte özgünlük, tamamlanmış olmak ve yeni bilgi üretimi konularında katkıları sebebiyle makaleler ve bu minvalde yer alan kitap bölümleri ile erken görünüm makaleler bu araştırmada işlenecek veri türü olarak belirlenmiştir. Bu hedefe yönelik olarak WoS üzerinde 09.08.2023 tarihinde;

“business history (Abstract) and Article (Document Types) and English (Languages) and Management or Business (Web of Science Categories) and Article (Document Types)”

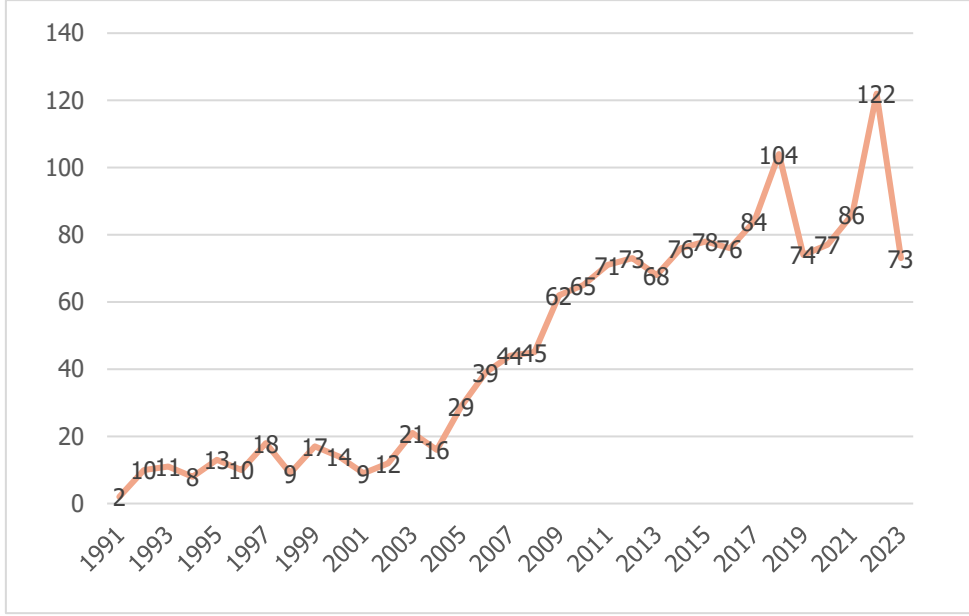
künyesi ile arama yapılmıştır. Yapılan aramada filtrelerden birisi de dil olarak İngilizcenin seçilmesidir. Günümüzde üretilen uluslararası nitelikteki bilimsel çalışmaların oldukça büyük bir kısmının İngilizce olması ve analiz yapabilmek için ortak bir dilin zorunluluğu bu tercihte etkili olmuştur.

2. Analiz ve Bulgular

İlk aramanın sonucunda 1571 adet esere ulaşılmıştır. Ancak her ne kadar arama kriterlerine uysa da konuyla doğrudan bağlantısı olmayan çalışmalar ile bibliyometrik çalışmaların belirlenmesi ve veri setinden çıkarılması için gerçekleştirilen manuel kontrol sonucunda 1516 makale çalışmada analiz dahil edilmiştir. Analiz aracı olarak R kaynak kodlu Biblioshiny tercih edilmiştir. Biblioshiny'nin tercih edilmesinde hem dokümantasyon hem de içerik analizlerini bir arada gerçekleştirebilmek hem de bu analizlerin çıktılarının anlaşılır bir şekilde sunulmasını sağlamak gibi faktörler rol oynamıştır. Devam eden kısımda öncelikle incelenen veri setinde yer alan eserler, yazarlar, kurumlar ve ülkeler hakkında bilgiler yer almaktadır. Akabinde ise ilgili veri setiyle gerçekleştirilen içerik analizleri bulunmaktadır.

Bibliyometri alanı, nicel ve istatistiki analizler kullanarak yayın motiflerini inceler. Bibliyometri analiz; kaç makale yayınladığını göstermek gibi tanımlayıcı bilgiler sunabileceği gibi bu makalelerin başkaları tarafından yapılan sonraki araştırmaları nasıl etkilediğine alıntı analizi yardımıyla bakmak için de bilgi sunabilir. (McBurney ve Novak, 2002) Tanımlayıcı analizler bir yayının grubundaki yayın sayılarını, yazarlık durumunu, dergi sıralamalarını ve atıf sayılarını dikkate alır. Tanımlayıcı analizi neticesinde “işletme tarihinin” yıllık büyüme hızı % 19, ortalama belge yaşı 9, tek yazarlı eser sayısı 637, ortalama yazar sayısı 2, uluslararası yazarlık oranı % 21 olarak saptanmıştır.

Şekil 1'de işletme tarihi bağlamındaki makalelerin yıllara göre dağılımı verilmiştir. Buna göre; 1991 yılında 2 makale ile yayına başlandığı, 2001'de 9 makaleye, 2011'de 71 makaleye çıkıldığı, en çok yayının 2018'de yapıldığı 122 makaleyle yapıldığı, 2023 Ağustos itibarıyla 73 makalenin çıkarıldığı ve yıllara göre artan bir yayın trendi olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 1. İşletmecilik Tarihi Bağlamında Yayımlanan Eserlerin Yıllara Göre Dağılımı

2.1. Yayın Kurum İlişkisi

İşletmecilik Tarihi alanında en çok yayın yapan yazarları istihdam eden ilk yirmi kurum ele alındığında Britanya ve Amerika menşeli üniversitelerinin listeyi domine ettiği gözlemlenmektedir. Tablo 1'deki bulgulara göre; kurumlar içinde başı Harvard Üniversitesi çekmekte dahası ayrı bir kurum olarak ele alındığında Harvard İşletme Fakültesi 5. en çok yayın yapan kurum olarak sıralamaya girmektedir. İlk ondaki diğer kurumlara bakıldığında sırasıyla; York Üniversitesi, Kopenhag İşletme Fakültesi, RMIT Üniversitesi, California Üniversitesi, Liverpool Üniversitesi, Pennsylvania Üniversitesi, Newcastle Üniversitesi ve Reading Üniversitesi gelmektedir. Sonrasında bu listeyi Nottingham, Glasgow, Manchester, Lancaster, Exeter, Rutgers, Virginia, Uppsala, Vrije ve Leeds Üniversiteleri takip etmektedir.

Tablo 1. Kurum Bazında Yayın Sayısı

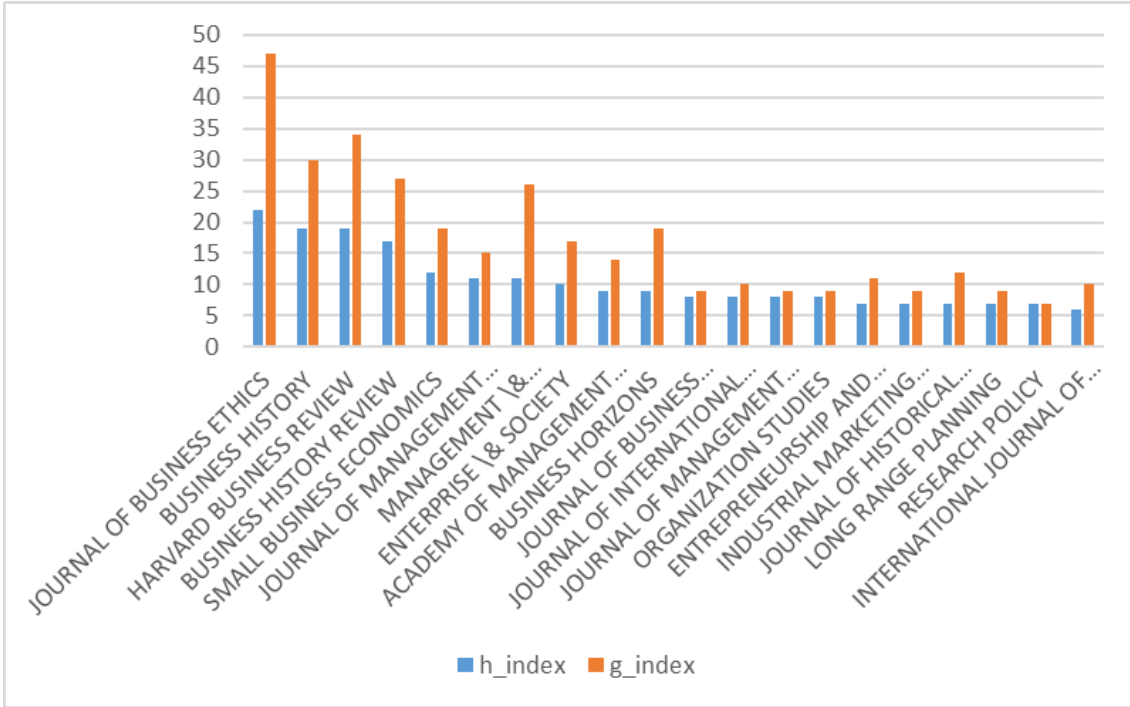
No	Kurum	Yayın Sayısı
1	Harvard Üniversitesi	35
2	York Üniversitesi	35
3	Kopenhag İşletme Fakültesi	32
4	RMIT Üniversitesi	31
5	Harvard İşletme Fakültesi	28
6	California Üniversitesi	26
7	Liverpool Üniversitesi	25
8	Pennsylvania Üniversitesi	25
9	Newcastle Üniversitesi	24
10	Reading Üniversitesi	23
11	Nottingham Üniversitesi	22
12	Glasgow Üniversitesi	21
13	Manchester Üniversitesi	21
14	Lancaster Üniversitesi	20
15	Exeter Üniversitesi	19
16	Rutgers Devlet Üniversitesi	18
17	Virginia Üniversitesi	18
18	Uppsala Üniversitesi	18
19	Vrije Üniversitesi- Amsterdam	18
20	Leeds Üniversitesi	17

2.2. Yayın-Dergi İlişkisi

Akademik bir sahada yayın faaliyetlerinin incelenbilmesi adına temel göstergelerden biri literatürde yer alan akademik dergilerdir. Bu dergilerin etkililiklerinin tespit edilebilmesi için yayın sayılarının beraberinde almış oldukları atıfların da incelemeye dâhil edilmesi gerekmektedir. Atıflara dair pek çok farklı kıstas bulunmakla birlikte günümüzde en yaygın kullanılan göstergeler arasında h-indeksi öne çıkmaktadır (Hirsch, 2005).

İşletme tarihi bağlamında yapılan analizde öne çıkan akademik dergiler ve bu dergilerin h-indeksi puanı, toplam atıf sayısı, yayın sayısı ve yayına başlangıç yılına dair bilgiler incelenmiştir. WoS üzerinde yapılan analiz sonucunda h-indeksi bakımından 10 ve üzeri puana sahip dergiler skorlarına göre Grafik 1’de gösterildiği üzere şu şekilde sıralanmıştır; Journal of Business Ethics, Business History, Harvard Business Review, Business History Review, Journal of Management History, Small Business Economics, Enterprise & Society, Academy of Management Learning & Education, Business Horizons ve son olarak Management & Organizational History.

Grafik 1. Bilimsel Dergilerin İndeks Sıralaması

İşletme tarihi alanında makale sayılarına göre ilk on dergiye bakıldığında bağlamdaki çalışmalara en çok yer veren dergi 169 makaleyle Business History’dir. Tablo 2’den de görüleceği üzere sırasıyla; Enterprise & Society (72), Journal of Management History (63), Journal of Business Ethics (56), Business History Review (53), Journal of Historical Research in Marketing (43), Harvard Business Review (34), Management & Organizational History (34), Business Horizons (20) ve Small Business Economics dergisi 18 makaleyle gelmektedir.

Tablo 2. Dergi Bazında Makale Sayısı

No	Dergi Adı	Makale Sayısı
1	Business History	169
2	Enterprise & Society	72
3	Journal of Management History	63
4	Journal of Business Ethics	56
5	Business History Review	53
6	Journal of Historical Research in Marketing	43
7	Harvard Business Review	34
8	Management & Organizational History	32
9	Business Horizons	20
10	Small Business Economics	18

2.3. Yazar-Yayın İlişkisi

İşletme tarihi bağlamında h-indeksine göre en fazla eser veren ilk yirmi beş yazara bakıldığında ise listenin büyük kısmının tıpkı kurum sırlamalarında olduğu gibi ABD ve Britanya kökenli araştırmacılardan oluştuğu gözlemlenmektedir. Atıfa dayalı sıralama bireysellik arz etse de bu gösterge ülke atıflarıyla paralellik göstermektedir. Tablo 3'te görüleceği üzere işletme tarihi sahasında en etkili ve üretken (h-indeksi 5 ve üzeri) yazarlar; 7 yayımla Jones G. ve Maclean M.; 5'er yayımla; Augier M., Colli A., 6'şar yayımla; Harvey C. ve Toms S.; 5 yayımla Wilson J.'dir. Toms S. 1998'den beri yayın yapan en eski yazar, Lamberg JA ise 2021'de yayına başlayan sıralama listesindeki en yeni yazardır.

Tablo 3. Yazarların Yayın Sayısı ve H-İndeks Puanına Göre Sıralanması

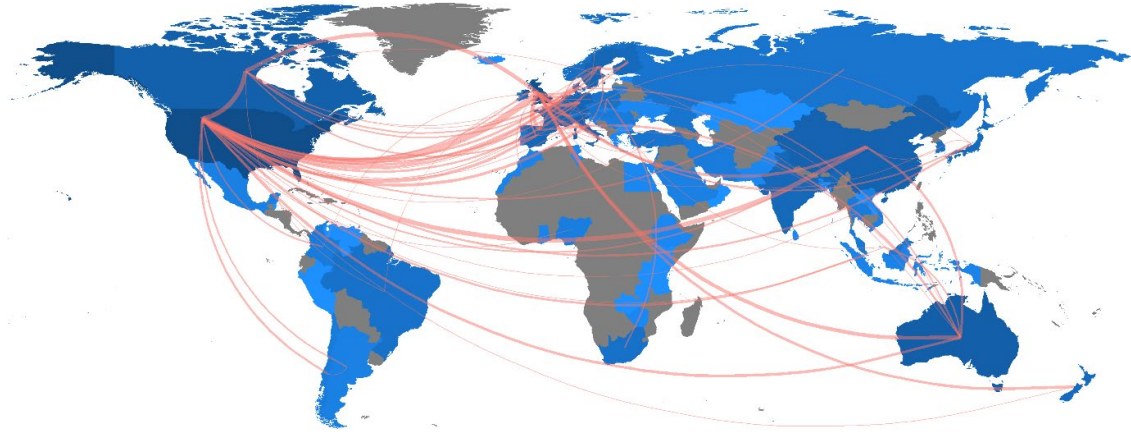
No	Yazar	H-İndeks	Yayın Sayısı	Yayına Başlangıç Yılı
1	Jones G	6	7	2014
2	Maclean M	6	7	2012
3	Augier M	5	5	2005
4	Colli A	5	5	2011
5	Harvey C	5	6	2012
6	Toms S	5	6	1998
7	Wilson J	5	5	2006
8	Burt Rs	4	4	2017
9	Casson M	4	4	1997
10	Mckinlay A	4	5	2006
11	Novicevic Mm	4	4	2009
12	Popp A	4	6	2006
13	Wadhvani Rd	4	4	2015
14	Amankwah-Amoah J	3	3	2017
15	Arikan I	3	3	2020
16	Brunninge O	3	3	2009
17	Church R	3	3	2000
18	Collins J	3	3	2001
19	Decker S	3	3	2013
20	Durepos G	3	4	2012
21	Giacomin V	3	3	2018
22	Higgins Dm	3	4	2011
23	Husted Bw	3	4	2015
24	Ibarreche S	3	3	2013
25	Lamberg Ja	3	3	2021

2.4. Coğrafi Analiz (Ülke-Yayın-Atıf İlişkisi)

Coğrafi analiz, araştırmanın uluslararası hale gelip gelmediğini anlamak üzere yazarların ve kurumların coğrafi dağılımını görmek amacıyla yapılmaktadır (Kretschmer, 1994; Glänzel 2001). Ülkelerin makale sayısına göre sıralamasına analiz edildiğinde; ABD 452 makale ile birinci sıradadır. Sonraki dokuz ülke şunlardır; Birleşik Krallık (284), Avustralya (72), Kanada (62), İtalya (46), Çin (43), Hindistan (34), Hollanda (34), Fransa (32) ve Almanya (32). Türkiye 11 makale ile 23. sırada yer almaktadır.

Ülkelerin atıf sayılarına göre sıralaması incelendiğinde yayın sırası listesine paralellik gösterdiği gözlemlenmiştir. ABD'nin yaklaşık 11.000 atıfla açık ara önde olduğu görülmektedir. ABD'yi 6.600 atıfla Birleşik Krallık izlemektedir. İlk onda takip eden ülkeler; Avustralya (1.150), Kanada (1.065), Çin (987), Yeni Zelanda (897), İsveç (554), Almanya (527), Hollanda (504) ve İtalya (471)'dir. Ortalama yayın başı atıf sayılarına bakıldığında ise Y. Zelanda (40) ilk sırada gelmektedir. Singapur (30), ABD (24), Birleşik Krallık (23), Çin (23) ve İrlanda (21) ortalama 20 üstü atıf alan ülkeler olarak listenin başında yer almaktadır.

Şekil 2. İşletmecilik Tarihi Bağlamında Yayımlanan Eserlerin Ülke Bazlı Etkileşimi ve Dağılımı

Şekil 2'de işletme tarihi bağlamında ülkelerin ürettikleri makale sayısına göre; koyu maviden gri renge doğru sıralandığı harita olarak gösterilmiştir. Buna göre; ülkelerin işletmecilik tarihi bağlamında birbirleriyle akademik yazım konusunda iş birlikleri incelendiğinde; başka ülkeden araştırmacıyla en çok yayın yapan ülkenin ABD olduğu, onu Birleşik Krallık'ın takip ettiği gözlemlenmiştir. Ülkeler arasında en fazla iş birliği ABD-Birleşik Krallık arasında gerçekleşmiştir. Sonraki en fazla ortaklaşa yayın yapan ülke çiftleri ise şunlardır; ABD-Kanada, ABD-Çin, Birleşik Krallık -Kanada, Birleşik Krallık -Avustralya, Birleşik Krallık -Fransa, Birleşik Krallık-Almanya, Birleşik Krallık-Çin, Birleşik Krallık-İtalya, Birleşik Krallık-Hollanda.

2.5. Kavram-Tema İlişkileri

Veri seti dahilinde temel bilgilerin belgelemesi (dokümantasyon) yapılmış sonrasında analize konu olan temel çalışmalar içerik yönünden incelenmiş ve nihayet kelime ağacı, kelime bulutu, tematik evrim, birlikte oluşum ağları, trend konular ve tematik matris analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizler yardımıyla incelenen eserlerin arasında bulunan bağlantıların ortaya konulması suretiyle işletme tarihi alanının bir şeması oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra kavramsal ilişkilerinin zamana göre değişiminin tespiti ve gelecek dönemlerde alması muhtemel şekillerin belirlenmesi de olanaklıdır.

İncelemeye konu olan 1516 eserde yazarlar tarafından oluşturulmuş anahtar kelimelerin kelime ağacı analizine tabi tutulması sonucunda Şekil 3'te yer alan kavramlar elde edilmiştir. Bir eserde paylaşılan anahtar kelimeler, o araştırmanın konusu, kapsamı ve içeriğine dair oluşturulmuş bir künyedir. Bu sebeple anahtar kelimelerden yola çıkılarak eserin ele almış olduğu konuya ilişkin bilgi sahibi olunabilir (Seyhan, 2021). İşletme tarihi bağlamında en yüksek puana sahip yirmi anahtar sözcük görsel olarak aşağıdaki kelime ağacı analizinde görselleştirilmiştir.

Şekil 3'te yer alan kelime ağacı analizinde en büyük ağırlığa sahip yirmi beş anahtar kelime paylaşılmıştır. Buna göre; işletme tarihi çalışmalarında ağırlık performans kavramına verilmiştir. İş, yönetim, inovasyon, tarih, strateji, girişimcilik gibi kavramlar ön plana çıkmaktadır. Bunu; örgüt(ler), bilgi, model, firma, perspektif, pazar, büyüme, kimlik, kapasite, sanayi, evrim, kültür, gelecek ve yönetim kavramları izlemektedir. Performansla ilgili kavramların -mesela strateji, etki, büyüme, kapasite- listede yer tuttuğunu ileri sürebiliriz.

Şekil 3. Kelime Ağacı

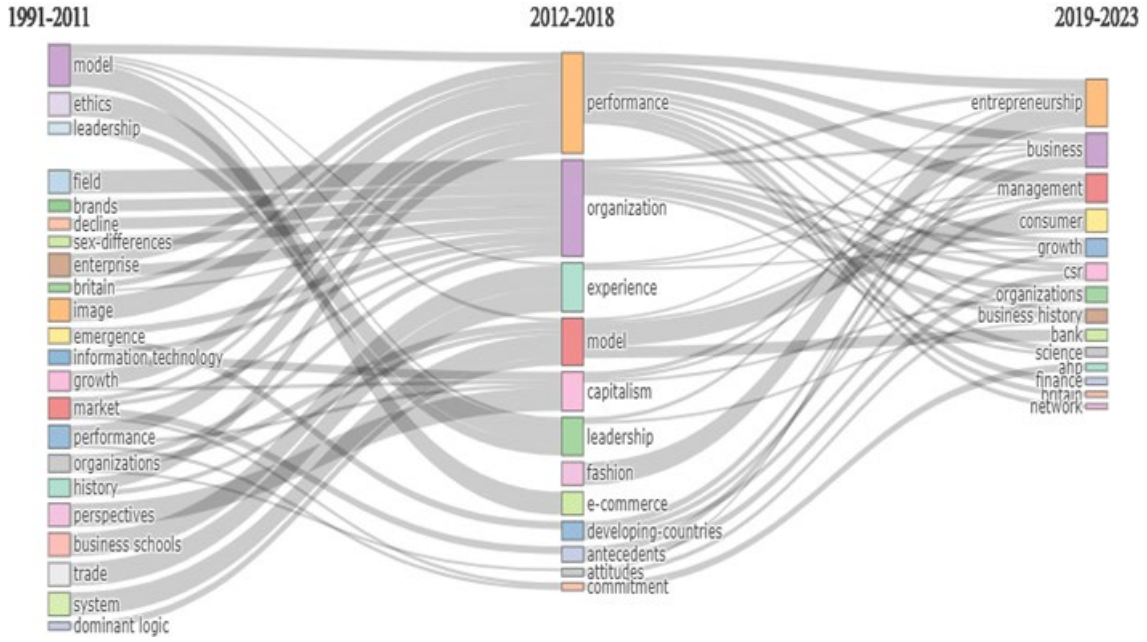
Kelime bulutunda yer alan kelimeler; işletme tarihi sahasında en çok çalışılan yirmi beş kavramın neler olduğunu, yazı puntosunun büyüklüğü ise ne ağırlıkta çalışıldığını göstermektedir. Buna göre Şekil 4'te yer alan kelime bulutu analizinde en büyük ağırlığın performans kavramında olduğu bunu kelime ağacı analizine paralel biçimde iş, yönetim, inovasyon ve tarih kavramlarının takip ettiği görülmektedir.

Şekil 4. Kelime Bulutu

Tematik diyagramda yer alan her bir kutu bir temayı temsil eder. Kutunun boyutu, temaya dahil olan anahtar kelimelerin sayısı ile orantılı olarak büyür ya da küçülür. Kutular arasındaki bağlantılar, kavramların evrimsel eğilimini gösterir. Bağlantıların devam etmesi tarihselliğini yani zaman içinde çalışılmaya devam edildiğini gösterir. Bağlantı çizgilerindeki renk tonu aralarındaki farkı ayırmaya olanak sağlar. Çizginin kalınlaşıp incelmesi konular arasındaki bağlantının güçlenmesi veya zayıflamasını işaret eder (Seyhan, 2021; Cobo ve diğerleri., 2011).

Şekil 5. Tematik Evrim Analizi

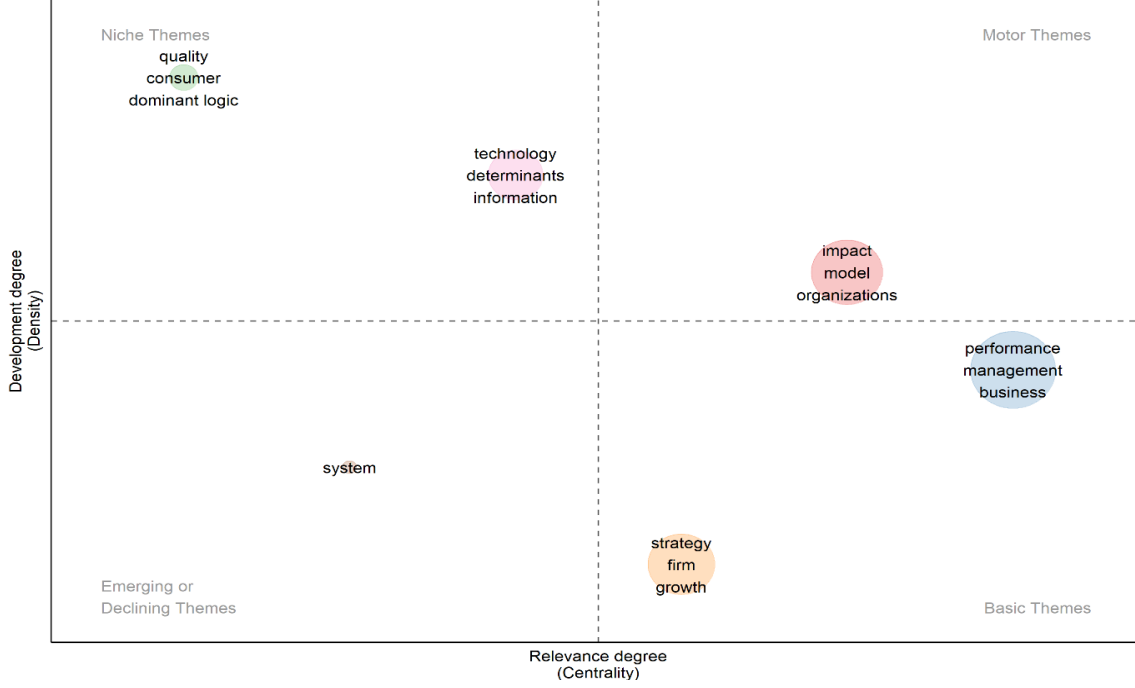
Şekil 5’te görüleceği üzere tematik evrim analizinde işletme tarihi alanında üç dönem oluşmuştur. Bunlar; birinci dönem olan 1991-2011 yılları arası, ikinci dönem olan 2012-2018 yılları arası ve üçüncü dönem olan 2019-2023 yılları arası zaman aralıklarıdır. Birinci dönem olan 1991-2011 yılları arasında model, sistem, imaj kavramlarının yanı sıra etik ve işletme fakülteleri kavramları göze çarpmaktadır. İkinci dönemde geçen kavramlar incelendiğinde etik (1991-2011) liderlik (2012-2018) ile işletme fakülteleri (1991-2011) deneyim (2012-2018) ve kapitalizm (2012-2018) ile etkileşim içerisindedir. Yine ilk dönem kavramları olan sistem (1991-2011) model (2012-2018) ile imaj ise (1991-2011) performans (2012-2018) üzerinde bir etkiye sahip görünmektedir.

İkinci dönem olan 2012-2018 yılları arasında; performans, örgüt, deneyim, model, kapitalizm ve liderlik kavramları öne çıkmıştır. Bunların yanında moda, e-ticaret, gelişmekte olan ülkeler gibi kavramlar da listeye girmiştir. Üçüncü dönem olan 2019-2023 yılları arasında ise girişimcilik, işletme, yönetim kavramları öne çıkmış devamında tüketici, büyüme, sosyal sorumluluk, finans, banka, Britanya, bilim ve ağ kavramları sıralanmıştır. İkinci dönemde belirginleşen kavramların, son dönem olarak ele alınan 2019-2023 arasındaki kavramlarla ilişkisi incelendiğinde performans (2012-2018) kavramının başta girişimcilik (2019-2023), işletme (2019-2023) ve yönetim (2019-2023) olmak üzere neredeyse tüm son dönem kavramları üzerinde etkili olduğu görülmektedir. İkinci dönemin diğer öne çıkan kavramlarından örgüt (2019-2023) tıpkı performans kavramı gibi hemen hemen tüm son dönem kavramları üzerinde etkili olmuştur. İkinci dönemin üçüncü büyük kavramı ilk dönem kavramları arasına da giren model (2019-2023) olmuştur. Model kavramının (2019-2023), tüketici (2019-2023) ve yönetim (2019-2023) kavramlarıyla etkileşime geçtiği gözlenmektedir.

Birlikte oluşum ağı (co-occurrence network) alanda hangi temaların öne çıktığını, ne gibi kavramlarla birlikte çalışıldığını ve hangi sıklıkla etkileşime geçtiğini gösteren bir analizdir.

yoğunlukla çalışıldığı, 2020'lere gelindiğinde ise artık “küreselleşme”, “sosyal sorumluluk”, “yönetişim”, “sosyo-duygusal zenginlik” kavramlarının yükselişe geçtiği gözlemlenmektedir.

Şekil 8. Tematik Harita

Tematik matrisle işletme tarihi alanında çalışılmış konuların kümelenmesi analiz edildiğinde ise; performans-işletme-yönetim kavramlarının birlikte sık çalışıldığı; etki-model-örgüt kavramlarının tıpkı performans gibi diğer temaları peşinden sürüklediği görülmektedir. Öte yandan nispeten az çalışılan niş alanlar olarak; kalite, tüketici ve hâkim paradigma (dominant logic) konuları öne çıkmaktadır.

Sonuç

İşletmecilik tarihi bağlamında WoS veri tabanında 2023 Ağustos tarihine değin yer almış 1516 eserin bibliyometrik analizi sonucunda; dönemin 1991’de iki yayımla başladığı ve yıllar içinde yükselişe geçtiği en verimli yılın 122 makale ile 2018 olduğu gözlemlenmiştir. İşletme tarihi literatüründe yılda ortalama yaklaşık 80 yayımla % 21 büyüme hızındadır. Makalelerin ortalama yazar sayısı 2’dir. Uluslararasılaşma düzeyi % 21’de kalmıştır. Farklı ülkeler arası iş birlikleri bu anlamda ilerletilebilir. Alandaki çalışmalar ağırlıklı olarak ABD, Birleşik Krallık ve Avustralya’dan çıkmıştır. Kurumlar arasında Harvard Üniversitesi ilk sıradadır. Ayrı bir kurum olarak değerlendirildiğinde Harvard İşletme Fakültesi işletme tarihi çalışmalarında ilk onda (beşinci sıra) yer almıştır. Listede Amerika ve Britanya konumlu üniversiteler egemendir. Öte yandan Kopenhag, Uppsala gibi İskandinav üniversiteleri de üretkenlik olarak ilk yirmi beşe girmiştir. Akademik iş birliklerine bakıldığında; İngiliz ve Amerikan üniversitelerinin en çok birbirleriyle sonrasında özellikle Avrupa, Kanada ve Çin’le ortaklaşa yayına giriştikleri saptanmıştır.

Makalelere en çok yer açan dergi Business History olmuştur. Akabinde Entreprise & Society, Journal of Management History, Journal of Business Ethics ve Business History Review dergileri gelmiştir. Etki gücü bakımından Journal of Business Ethics, Business History ve Harvard Business Review dergileri öne çıkmıştır. En üretken yazarlar 7 makaleyle Jones G. ve Maclean M.; 6 makaleyle Harvey S., Toms S. ve Popp A.’dır. H-indeks skoru bakımından ise en etkili yazarların Jones G., Maclean M. ve Augier M. olduğu görülmüştür.

Çalışmalarda üç dönem ortaya çıkmıştır. Bunlar; 1. dönem olarak 1991-2011 yılları arası, 2. dönem olarak 2012-2018 arası, 3. dönem olarak 2019-2023 arasındır. İlk dönemde sistem ve model kavramları, 2. dönemde performans, örgüt ve denetim kavramları, son dönemde ise girişim, işletme ve yönetim kavramları öne çıkmıştır. Çalışılan konuların dönemsel olarak değiştiği ancak son yıllarda girişimcilik, yönetim ve büyüme tarafına kaydığı bulunmuştur. Araştırmacıların, çalışmalarında pragmatik davrandıkları; tarih bağlamından çok performans bağlantılı büyüme, kapasite, etki ve strateji gibi konular etrafında yayınlar yaptıkları ortaya çıkmıştır. Bunda Amerikan ekolü dergilerin hâkim olmasının etkili olabileceği düşünülmektedir.

Harvard Üniversitesi'nin başı çekmesi ile başlayan işletme tarihi çalışmalarında Türkiye'nin mevcut analizler ışığında listeye 23. sıradan girdiği görülmüştür. İlgili bağlamda en fazla eser veren Türk kökenli araştırmacı üç çalışması ile Ilgaz Arıkan olarak tespit edilmiştir. Arıkan'ın çalışmalarından "Nation-dyadic history and cross-border corporate deals: Role of conflict, trade, generational distance, and professional education" isimli eser 42 atıfla en etkin makalesi olarak tespit edilmiştir. Bireysel faaliyetlerin ve başarımların ötesine geçebilmenin ve alanın ileri noktalara taşınmasının başta Osmanlıca vb. tarihi analizlere yardımcı dillere hâkim olma; arşiv çalışması, histografi gibi birtakım tarihsel metodolojilere aşinalık; verilere bilhassa arşivlere ulaşma noktasında sorunların aşılmasıyla ve uluslararası iş birliklerine girmekle mümkün olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca gelecekteki tarih araştırmaları dijital kanıt biçimlerini ve bilgisayar tabanlı araştırma araçlarını giderek daha fazla içerecektir. Dijital kaynakların tarihsel bilgi üretimi için kurumsal yaşama dair benzersiz iç görüler ve yeni fırsatlar sunması, kaynaklara gömülü dijital bilgiler, kurumsal yaşamın geride bıraktığı izlere yeni bir boyut katacaktır ve bu yeni meta veri biçimini kullanmak, tarihçilerin kaynakları daha önce mümkün olmayan bir şekilde sıralamasına, bağlamsallaştırmasına ve eleştirmesine olanak tanıyabilecektir (Nix ve Decker, 2023).

Bu çalışmanın kısıtlarının en başında tek veri tabanını (WoS) kullanması yatmaktadır. Scopus vb başka veri tabanlarının ve veri setlerinin çalışmaya dahil edilmesi gelecek çalışmaların literatüre dair derinliğini artıracaktır. Gelecek çalışmalarda işletme tarihi ile ilgili kavram, metot ve içeriklerin farklı bağlamlar içerisinde incelenmesi önerilebilir. Meta-analizi, sistematik literatür değerlendirmesi gibi farklı metotlarla da işletme tarihine bakılabilir. Son olarak tek bir dergi özelinde işletme tarihi çalışmalarının seyri incelenebilir. Araştırmada tercih edilen dilin İngilizce olması da bir kısıt oluşturmaktadır. Veri setinin genişliği derinlemesine inceleme yapmayı zorlaştırmaktadır. İlerleyen dönemlerde işletme tarihinin spesifik alanlarına ilişkin yapılacak bibliyometrik çalışmalar tavsiye edilebilir.

Kaynakça

- Amatori, F., & Jones, G. (Eds.). (2003). *Business history around the world*. Cambridge University Press.
Erişim adresi: <https://akerscloud.diskstation.me/Books-Mags/Business%20&%20Money%20Books%20Collection/Business%20History%20around%20the%20World.pdf>
- Arıciöğlü, M. A., Yiğitöl, B., & Yılmaz, A. (2019). İşletmecilik tarihinin yazını üzerine bir inceleme: akademik bakış açılarının çözümlenmesi. 2. *İşletme Tarihi Konferansı Bildirileri Kitabı*, İstanbul/Türkiye, 73-75. Erişim adresi: <http://www.itk20.yildiz.edu.tr/media/files/itk19.pdf#page=92>
- Aydemir, M. (2020). Türk İşletme tarihi ve yönetim bilimi açısından birinci İzmir İktisat Kongresi: banka merkezli işletme gruplarının oluşumu. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 194-213. <https://doi.org/10.33905/bsesubed.726432>
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011). An approach for detecting, quantifying, and visualizing the evolution of a research field: A practical application to the Fuzzy Sets Theory field. *Journal of informetrics*, 5(1), 146-166. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2010.10.002>
- Cummings, S., & T. Bridgman. (2011). The relevant past: Why the history of management should be critical for our future. *Academy of Management Learning & Education*, 10(1), 77-93. <https://doi.org/10.5465/AMLE.2011.59513274>
- Dirlik, S., & Leblebici, H. (2016). Türkiye'deki işletmelerin tarihini anlamada iktisadi, politik, sosyal ve yasal bağlamın önemi. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 45, 140-153. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/iuisletme/issue/30531/330290>
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Ellegaard, O., & Wallin, J. A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: How great is the impact? *Scientometrics*, 105, 1809-1831. Erişim adresi: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-015-1645-z>
- Eroğlu, O. (2020). Türkiye'de işletme tarihinin görünümü ve gelişimi: yönetim ve organizasyon kongre bildirileri üzerinden bir bakış. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(5), 1603-1609. <https://doi.org/10.18506/anemon.746148>
- Friedman, W. A., & Jones, G. (2011). Business history: Time for debate. *Business History Review*, 85(1), 1-8. Erişim adresi: <https://www.jstor.org/stable/41301367>
- Glänzel, W. (2001). Co-authorship patterns and trends in the sciences (1980-1998): A bibliometric study with implications for database indexing and search strategies. *Libr Trends* 50(3), 461-473. <https://eric.ed.gov/?id=EJ650926>
- Hansen, P. H. (2012). Business history: A cultural and narrative approach. *Business History Review*, 86(4), 693-717. <https://doi.org/10.1017/S0007680512001201>
- Hirsch, J. E. (2005). An index to quantify an individual's scientific research output. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 102(46), 16569-16572. <https://doi.org/10.1073/pnas.0507655102>
- Jones, G., & Zeitlin, J. (2008). *Oxford handbook of business history*. Oxford University Press, New York, USA. Erişim adresi: https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=IVz0DAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR7&dq=Oxford+Handbook+of+Business+History,+Oxford:+Oxford+University+Press,+2008&ots=O2gs1CN2NV&sig=wcu4EJDRMzkBYwirHy4JIHrsxw&redir_esc=y#v=onepage&q=Oxford%20Handbook%20of%20Business%20History%20Oxford%3A%20Oxford%20University%20Press%202008&f=false
- Keskin, N. (2020). İşletme tarihi'nde bir araştırma alanı olarak girişimcilik kavramı: kökenleri, evrimi, kültür ve değerler üzerindeki etkisine yönelik bir değerlendirme. *Adam Academy Journal of Social Sciences*, 10(2), 357-376. <https://doi.org/10.31679/adamakademi.728397>

- Kretschmer H. (1994). Co-authorship networks of invisible colleges and institutionalized communities. *Scientometrics* 30(1), 363–369. Erişim adresi: [Erişim adresi: https://link.springer.com/article/10.1007/BF02017234](https://link.springer.com/article/10.1007/BF02017234)
- Kurt, M., & Demir, K. (2015). İşletmecilik tarihi üzerine bir bibliyografya denemesi: Osmanlı sanayileşmesi ve fabrikalar. *Journal of Management and Economics Research*, 13(2), 114-139. <https://doi.org/10.11611/JMER564>
- McBurney, M. K., & Novak, P. L. (2002). What is bibliometrics and why should you care? *IEEE International Professional Communication Conference*, 108-114. <https://doi.org/10.1109/IPCC.2002.1049094>
- Nix, A., & Decker, S. (2023). Using digital sources: the future of business history? *Business History*, 65(6), 1048-1071. <https://doi.org/10.1080/00076791.2021.1909572>
- Seyhan, M. (2021). Yönetmel bağlamda yeşil inovasyonun evriminin bibliyometrik analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 20(2), 611-625. <https://doi.org/10.21547/jss.837114>
- Türken, S. (2022). Türkiye işletme tarihi alanını bildiriler üzerinden izlemek. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 13(30.YönOrg 2022), 200-221 <https://doi.org/10.21076/vizyoner.1143669>
- Yalçınkaya, A., & Koraltürk, M. (2018). İktisat ve işletme tarihi kaynağı olarak iş insanı hatırat ve oto/biyografileri: Türkiye’de yayımlanan eserler üzerine bir araştırma. *Business & Management Studies: An International Journal*, 6(4), 981-1014. <https://doi.org/10.15295/bmij.v6i4.291>
- Wilson, J. F., & Tilba, A. (2023). Business history and the ‘practical turn. *Management & Organizational History*, 18(1), 111-118. <https://doi.org/10.1080/17449359.2023.2182322>